

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V BRNĚ

TISKOVÁ ZPRÁVA

Restaurování arkád na zámku v Ivanovicích na Hané

Brno, 20. ledna 2023

Renesanční arkádové zámky, budované příslušníky zemské aristokracie zejména ve druhé polovině 16. století a prvních dvou desetiletích století nadcházejícího, patří ve většině případů k nejvýznamnějším památkám na Moravě. Vedle zámků v Bučovicích, Velkých Losinách, Rosicích, Moravském Krumlově nebo Náměšti nad Oslavou k nim patří i poněkud zapomenutý zámek v Ivanovicích na Hané, přestavěný v renesančních architektonických formách během prvních dvou desetiletí 17. století moravským pánem Janem Bukůvkou z Bukůvky. K úpravám své pozdně gotické tvrze si přizval osvědčené umělecké řemeslníky italského původu – v Brně působícího stavebního mistra Antona Parise a boskovického kamenického mistra Jana Foncuna.

Tím nejzajímavějším, co na ivanovickém zámku vytvořili, je nepochybně skvostný třípodlažní arkádový dvůr. Jako dokládá vytesané datum, dílo bylo dokončeno roku 1608. Arkády tak patří k nejmladším na Moravě a jejich tvůrci tak mohli vstřebat řadu podnětů z Náměšti nad Oslavou, Bučovic či dalších výstavných zámků v Čechách a Rakousku. Bosované pilíře v přízemí navíc naznačují, že Paris i Foncun měli dobré povědomí o soudobé traktátové literatuře v čele se slavnými *I sette libri dell'architettura* Sebastiana Serlia. Elegantní a proporčně dokonalá arkádová galerie, tvořená toskánskými sloupy je doplněna zcela mimořádnými kamenickými prvky. Cvikly a podnože sloupků jsou doplněny erbovní galerií se znaky stavebníka, jeho ženy Johanky Morkovské ze Zástřizl a dalších spřízněných rodů, které doplňují reliéfní nápisy a další kamenické dekorace se zvířecími a rostlinnými motivy. Ivanovické arkády, jimiž dával Jan Bukůvka z Bukůvky na odiv svoji urozenost a neotřesitelnou mocenskou pozici uvnitř moravské stavovské obce, tak patří jednoznačně k těm nejhodnotnějším v zemi. Za zmínku jistě stojí, že stejný stavebník nechal jen o něco dříve vyhotovit úžasný portál na svém zámku v Třemešku, kde neznámí italští kameníci vytesali v životní velikosti jeho portrétní reliéf i podobiznu jeho ženy.

Na veřejnosti nepřístupný chátrající zámek v soukromém vlastnictví se po dlouhé době usmálo štěstí v roce 2001, kdy došlo ke statickému zajištění objektu. Roku 2016 následovalo jeho zařazení do Programu záchrany architektonického dědictví České republiky, díky němuž a odborné pomoci OPR Vyškov byly postupně obnoveny střechy s jedlovými krovy, datovanými dendrochronologií do roku 1711, zámecká věž včetně makovice a korouhvičky s letopočtem 1711, na věži osazeny chybějící hodinové ciferníky, vyspraveny trámové stropy, staticky zajištěny klenby arkády a nakonec i cenné zámecké arkády. Mimořádná památka moravské renesance se tak pomalu probouzí do své zašlé krásy a její jednotlivé části, zejména pak v loňském roce dokončené pečlivě provedené restaurování arkád (MgA. Václav Douša, Akad. sochař Vlasta Douša, Nemotice), patří k nejvýznamnějším památkovým akcím Jihomoravského kraje.

Kontakty:

Mgr. Michal Konečný

PhDr. Radmila Stránská, redaktor

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je v Jihomoravském kraji naplňovat poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Brně zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu a vydává odborné publikace.